

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

Artikel 131.

Zij die als schatplichtigen zijn ingeschreven in de registers der kantoren van waarborg bij het in werking treden dezer wet, worden geacht de aangifte te hebben gedaan, bedoeld bij alinea 1 van artikel 48.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

(221. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeene beschouwingen.

§ 1. Alvorens over te gaan tot het uiteenzetten van de beschouwingen, die geleid hebben tot het samenstellen van het ontwerp van wet, dat hierbij wordt aangeboden, zij in korte trekken geschiedenis en stelsel der tegenwoordig geldende wet op den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken in herinnering gebracht.

De eerste algemeene regeling op het stuk van den waarborg werd gegeven bij de Publicatie van het uitvoerend bewind der Bataafsche Republiek van 21 Juli 1800 (1), door welke alle hier te lande tot dusverre gegolden hebbende plakaten, ordonnantiën, keuren, enz. werden afgeschaft.

Deze regeling werd opgevolgd door de wet van 11 April 1807 (2), welke tevens van de gouden en zilveren werken belasting hief.

Na de inlijving bij Frankrijk werd hier executeoir verklaard de wet van 19 Brumaire, an VI (9 November 1797) (3), welke wet na de omwenteling provisioneel werd gehandhaafd bij Koninklijk Besluit van 26 December 1813, n°. 8 (*Staatsblad* n°. 18). Ook deze wet was zoowel waarborg- als belastingwet. Al deze wetten gingen, in aansluiting aan vroeger geldende toestanden, uit van het beginsel van regeling van het bedrijf, in zooverre als zij verboden binnen het Rijk gouden of zilveren voorwerpen beneden de, bij de wet erkende gehalten te vervaardigen. Terwijl nu de publicatie van 1800 blijkbaar ten deze het binnen- en het buitenlandsch goud en zilver op gelijken voet behandelde, werd door de beide volgende wetten de invoer van buitenslands vervaardigde gouden en zilveren werken, zonder eenige beperking omtrent het gehalte, toegelaten. Het springt in het oog dat tengevolge van deze omstandigheid de werking van deze wetten op den duur niet anders dan eene hoogst nadeelige kon zijn voor de Nederlandsche werkmeesters. Want wel werden de buitenlandsche werken met een afzonderlijken stempel gestempeld en werden bij de wet van 10 Maart 1815, n°. 145 (*Staatsblad* n°. 25), ter „voorziening tegen den clandestinen invoer en verkoop van buitenslands gefabriceerde werken” strengere voorschriften voor den invoer gegeven (4), maar dit kon niet verhinderen, dat het goedkoopere buitenlandsche goud- en zilverwerk het Nederlandsche terugdrong.

(1) Houdende een reglement of ordonnantie, waarnaar de goud of zilvermeden binnen de Bataafsche republiek, mitsgaders zoodanige winkeliers of andere personen, die in gemaakt goud- of zilverwerk negotie doen of handel drijven, zich zullen hebben te gedragen.

(2) Wet op het verwerken, invoeren en verkoopen van gouden en zilveren werken, mitsgaders den ophef der belasting op dezelve.

(3) Loi, relative à la surveillance du Titre et à la perception des droits de garantie des matières et ouvrages d'or et d'argent. De wijze van invoering werd bepaald bij decreet van 29 November 1811.

(4) Ten onrechte — bij de behandeling der tegenwoordige wet in de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd, er door den toenmaligen afgevaardigde voor Gonda, mr. METMAN, reeds op gewezen — wordt het in de Memorie van Toelichting tot het ontwerp, dat de wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178) is geworden, aldus voorgesteld alsof eerst de wet van 1815 dien invoer toeliet. Zoowel de wet van 1807 artikelen 10—16 als de Fransche wet artikelen 23 en 24 kenden dien invoer en stelden dan ook een afzonderlijk teeken voor vreemde werken vast.

Verbetering in dezen toestand aan te brengen, was, naast belastingvermeerdering, het doel van de wet van 1852. Zij trachtte dit doel te bereiken door het verbod van het verwerken van goud en zilver op lager gehalte dan de erkende op te heffen, den waarborg voor de werken van de hoogere gehalten te handhaven en de belastingheffing tot alle hier te lande verhandelde gouden en zilveren werken, tot een minimumgrens van $\frac{250}{1000}$, uit te breiden.

§ 2. Hoe heeft nu de bestaande wet gewerkt? De vraag wordt vaak aldus gesteld: Heeft de bestaande wet al dan niet bijgedragen tot den bloei van het vak? Aldus gesteld, maant de vraag tot groote voorzichtigheid. De bloei van het vak toch hangt van zoovele factoren af, men denke aan het internationale verkeer, de snel afwisselende mode, de nationale dracht, vakonderwijs, vakorganisatie — dat de invloed van de wet, die zich thans in het algemeen van elk rechtstreeksch ingrijpen in het bedrijf onthoudt, daarbij slechts een faktor van betrekkelijk gewicht kan zijn. Al dadelijk ten aanzien van het eerste der bovengenoemde, in de wet van 1852 neergelegde beginselen, dat der vrijheid van bedrijf en handel, doet zich deze noodzakelijkheid van juiste afbakening scherp gevoelen. Het valt n. l. niet te ontkennen, dat na de wet van 1852 het minderwaardige goud en zilver veelvuldiger op de Nederlandsche markt voorkwam. Daarbij dient echter wel in het oog gehouden, dat de grondoorzaak van dit feit is te zoeken in veranderde bedrijfs- en handelstoestanden, welke niet in alle opzichten geschikt waren om het peil van het vak te verhoogen en welke toestanden door de Nederlandsche wet werden aanvaard. Nu kan het de vraag zijn, welk standpunt de wetgever tegenover een dergelijk verschijnsel moet innemen, of hij daartegen het bedrijf moet trachten te beschermen, dit voor dergelijke invloeden moet trachten af te sluiten, of derhalve de wetgever in '52 goed deed gelijkstelling tusschen binnen- en buitenlandsche werkmeesters op het stuk van het verwerken van goud en zilver beneden de gewaarborgde gehalten te scheppen, door toe te geven aan den aandrang van het minderwaardige goud en zilver. Men diene zich echter wel duidelijk te maken, dat dit een vraag van bedrijfspolitiek is niet alleen, maar van een bedrijfspolitiek, die nu reeds sinds meer dan een halve eeuw in een bepaalde richting is gevoerd.

Daarnaast kon echter een tweede vraag worden gesteld — en het wil den ondergeteekende voorkomen, dat deze niet altijd zuiver van de eerste is gescheiden gehouden — is men in de uitwerking van het denkbeeld, dat men in de wet van 1852 heeft neergelegd, gelukkig geweest? Deze vraag kan, naar de meening van den ondergeteekende niet geheel en al toestemmend worden beantwoord. Gaat men toch een regeling treffen, die medebrengt den vrijen loop te laten aan de concurrentie tusschen het minderwaardige en het betere goud en zilver, dan zal er toch in de eerste plaats voor moeten worden gewaakt, dat deze regeling geen elementen bevatte, die dit conflict ten nadeele van het betere goud en zilver zouden verscherpen.

Wat dit laatste punt betreft, dient erkend dat de regeling, die in de wet van 1852 is getroffen, grond tot kritiek geeft. Wat toch is het geval?

De wet van 1852, de belasting ook heffende van het ongewaarborgde goud en zilver, maakte de invoering van een stempelteeken noodzakelijk om aan te duiden, dat de belasting is betaald. De invoering van een dergelijk teeken oefent — het werd reeds bij het tot stand komen der bestaande wet opgemerkt — noodzakelijkerwijze een verzwakkenden invloed uit op de beteekenis der waarborgmerken.

Men vindt zich hier n.l. geplaatst voor een uitteraard vrij ingewikkeld vraagstuk.

De kennis, die het publiek van de stempelteekens heeft, is — het kan niet worden ontkend — gering; voor een duidelijk onderscheiden der verschillende teekens is eene mate van geschuldheid noodig, die slechts door veelvuldige oefening, door werkelijke belangstelling gesteund, kan worden verkregen.

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

Beide ontbreken bij het groote publiek. Daardoor is de mogelijkheid geopend voor een niet juist onderscheiden, in het bijzonder van het belastingteeken en het waarborgmerk. Het publiek komt er dan allicht toe, om ook het eerste, als zijnde eveneens een Rijksteeken, dat alleen op gouden en zilveren werken voorkomt, aan te zien voor een teeken, dat een deugdelijk gehalte waarborgt. Waar nu dit teeken geslagen wordt zelfs op werken, die een gehalte aan goud of zilver tot slechts 250 duizendsten inhouden, is het zonder meer duidelijk dat het veldwinnen van eene dergelijke meening den invloed der waarborgmerken zeer zoude verzwakken en eene premie stellen op het minderwaardige goud en zilver, waarvan hierboven sprake was.

Dit klemt te meer indien men in aanmerking neemt, dat de wet van 1852, zoowel voor het ongewaarborgde goud als voor het ongewaarborgde zilver, slechts één teeken kent. Deze maatregel, juist, indien aan het belastingteeken geen andere beteekenis dat die eener kwitantie wordt toegekend, leidt tot verkeerde gevolgen indien men aan het teeken ook meerdere waarde gaat hechten. Immers alsdan wordt vergemakkelijkt het verkoopen van zilver-verguld als goud, hetgeen dan onder de schijnbare sanctie van een Rijksteeken kan geschieden.

Bij het tot stand komen der tegenwoordige wet zag men — het werd reeds opgemerkt — dit gevaar van niet juist onderscheiden van waarborgteekens en belastingteeken zeer wel in. Men meende echter een stel bepalingen te hebben ontworpen, waardoor verwarring zoude kunnen voorkomen worden. Dat deze verwachting geheel in vervulling is gegaan, kan niet worden beweerd. Juist ten aanzien van dit punt wordt het bestaande stelsel met zekeren nadruk bestreden.

Een ander bezwaar, dat tegen het stelsel van de tegenwoordige wet wordt aangevoerd, vindt zijnen grond daarin, dat de wet niet voldoende rekening houdt met het internationale verkeer. In de eerste plaats wordt alleen het gehalte gewaarborgd van gouden en zilveren werken, welke hier te lande vervaardigd zijn. Aan een dergelijk stelsel ligt eene gedachte ten grondslag die, het eigen land als een van het buitenland afgegrensd nijverheidsgebied beschouwende, door eene controle op de inlandsche werkmeesters het publiek voldoende beschermd acht. Een dergelijke onderstelling miskent geheel en al de thans heerschende toestanden, waarbij het internationale handelsverkeer zoo intensief is, dat in het buitenland vervaardigde werken op de Nederlandsche markten een belangrijke factor vormen. Bij regelmatigen invoer ontvangen de buitenlandse werken daarom het teeken voor vreemde werken en zouden dientengevolge tegenover de gewaarborgde inlandsche werken eene mindere verkoopwaarde hebben. Het gevolg is geweest dat men zijn toevlucht nam tot het invoeren van buitenlandse werken langs anderen dan regelmatigen weg om ze vervolgens, van een meesterteeken voorzien, als inlandsch werk, ter stempeling op gewaarborgd gehalte aan te bieden. Er ontwikkelde zich dientengevolge een levendige smokkelhandel, en niet alleen in voltooide werken, maar ook in half-fabrikaten. Want voorwerpen, hiervan vervaardigd, moeten ook het teeken van vreemde werken ontvangen, al is ook de grootste arbeid verricht in een binnenlandsche fabriek. Wanneer het smokkelen niet mogelijk was, doordat de voorwerpen te groot zijn, heeft men zich weten te redden door de aangebrachte herkenningsteekens weg te werken.

Zonder dus het voor oogen gestelde doel te bereiken heeft de wet handel en industrie veel last en kosten veroorzaakt en fraude in de hand gewerkt. Deze smokkelhandel wordt nog bevorderd doordat de wet als eisch bij de aanbidding tot de gehaldebepaling slechts stelt, dat de werken „tot eenen staat van voltooiing gebracht zijn, welke zoowel tegen eene verandering van hunne oorspronkelijke bestemming als tegen eene beschadiging van de stempelteekenen bij de verdere bearbeiding waarborgt.” Het aanbieden van geheel afgewerkte voorwerpen kan dientengevolge niet worden geweerd. Ware het anders, kon men dwingen de voorwerpen in onafgewerkten staat aan te bieden, dan zoude deze smokkelhandel zich voor grootere moeilijkheden geplaatst zien. Daar komt nog bij, dat ook van zuiver waarborgstandpunt

beschouwd, zulk een toestand ongewenscht is. Want in afgewerkten staat aangeboden voorwerpen ontvangen, indien zij ter stempeling op gewaarborgd gehalte worden aangeboden, slechts na een summier onderzoek een gehaltmerk; immers het gaat niet wel aan om, waar de wet ten deze geen stevigen steun geeft, een meer intensief onderzoek toe te passen tengevolge waarvan het volmaakte der afwerking en de teedere gloed van het nieuwe zoo licht beschadigd zouden kunnen worden. Het gevolg is dat in vele gevallen de waarborg voor eene werkelijk deugdelijke samenstelling verloren gaat.

Maar het hierboven ontwikkelde bezwaar is niet het eenige punt, waarop de tegenwoordig geldende wet met het internationale verkeer in conflict komt: voor den exporthandel werkt zij belemmerend. Want wel wilde men in 1852 (art. 78 der geldende wet) dezen handel gerieven door bij uitvoer van ongebruikte gouden en zilveren werken teruggave te verleenen van betaalde belasting — anderzijds echter werden, om misbruik te voorkomen, voorzorgsmaatregelen geeischt, die wederom voor de industrie geenszins te onderschatten bezwaren medebrachten. Immers, in het belang van het toezicht, werd ook hier vastgehouden aan het beginsel, in artikel 34 van de tegenwoordige wet neergelegd, dat de schatplichtigen geen ongestempelde en onbelaste gouden en zilveren voorwerpen voorhanden mogen hebben. Al dadelijk ondervindt dus de exporteur het nadeel, dat hij voorloopig belasting moet betalen. Hierbij blijft het echter niet: om fraude (door wederinvoer) te voorkomen moeten de werken bij uitvoer van een stempelteeken worden voorzien, dat het waarborgmerk of belastingteeken neutraliseert, hetgeen een hernieuwde stempeling noodzakelijk maakt indien de werken wederom worden ingevoerd: een regeling, welke er niet toe medewerkt den exporteur zijnen handel onder zoo gunstig mogelijke voorwaarden te doen drijven.

§ 3. Hoe dient aan deze bezwaren tegemoet gekomen?

De vraag zoude eenvoudig zijn te beantwoorden, indien men tot de slotsom moest komen, dat het geheele waarborgstelsel moest worden afgeschaft. Een dergelijke oplossing kan echter, naar de meening van den ondergeteekende, niet worden aangevaard. Het psychologisch moment voor de afschaffing was daar, toen men besloot een einde te maken aan de verkeerde werking van de wet van 19 Brumaire, an VI, de gelijkheid tusschen binnen- en buitenlandse werkmeesters, op het stuk van de vrijheid om goud en zilver op alle gehalten te verwerken, te herstellen. Men had dit kunnen bereiken door eenvoudig de wet af te schaffen, een denkbeeld, dat, blijkens eene uittaling der Regeering bij de behandeling van de wet van 1852, den toenmaligen Minister niet geheel vreemd was. Men heeft echter den waarborg bestendigd en in beginsel zijn bij den handel daartegen geen ernstige bezwaren gerezen, heeft deze integendeel hier vasten voet verkregen. Te ontkennen is dan ook niet dat een stelsel van waarborg, als in de tegenwoordige wet neergelegd, mits consequent doorgevoerd, aan het publiek en den handel eene groote mate van zekerheid geeft. Al de gouden en zilveren werken passeeren in dat stelsel de kanforen van waarborg. Daarbij worden de voorwerpen meestal door fabrikant en grossier in massa en in onafgewerkten staat aangeboden, wat, zonder de kosten al te hoog op te voeren, een onderzoek van voldoende intensiteit mogelijk maakt. Immers is men zoodoende in de gelegenheid door verschillende voorwerpen uit een partij te onderzoeken een voldoende zekerheid omtrent de overige te verkrijgen, terwijl beschadiging van afgewerkte voorwerpen daarbij zoo min mogelijk voorkomt.

Geheel anders is het bij het stelsel van volledige bedrijfs- en handelsvrijheid. Zeker, men kan ook daarbij een Staatstoezicht behouden, gesteund door strafbepalingen tegen bedrog, doch eene dergelijke controle kan uitteraard niet in vergelijking komen bij die, welke een wet als de bestaande mogelijk maakt. Men vergeet toch niet, dat men hier een artikel heeft, waarbij het nemen van proeven, monsters niet mogelijk is. Kan men bij andere artikelen, zooals b. v. boter, langs dezen weg eene intensieve controle uitoefenen, hier is de eenige weg het onderzoeken van

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

een of ander artikel uit den aanwezigen voorraad, hetgeen ten aanzien der overige aanwezige artikelen nog geen voldoende zekerheid geeft. Maar bovendien zijn in een winkel vaak slechts enkele exemplaren van een artikel voorhanden; men staat dan voor de keus, om of den winkelier door het onderzoeken van zulke artikelen groot ongerief te veroorzaken, of het onderzoek na te laten, hetgeen echter de waarde der controle weder belangrijk verzwakt. Daar komt nog bij, dat de kosten van het onderzoeken van in den handel aanwezige voorwerpen belangrijk hooger zullen zijn, dan de kosten aan het onderzoek bij de aanbidding ter stempeling verbonden. Want men zal bij het beschadigen van de afgewerkte voorwerpen, indien geen overtreding wordt geconstateerd, de aangebrachte schade moeten vergoeden. Het resultaat is dus een duurdere en minder doeltreffende visitatiedienst.

Valt dus de vergelijking met de volledige bedrijfs- en handelsvrijheid, wat dit punt betreft, ten gunste van het bestaande stelsel uit, het voorgaande leidt tevens tot eene verder gaande conclusie. Neemt men eenmaal aan dat behoud van den waarborg, het verschaffen derhalve aan het publiek van eenigszins gedetailleerde aanwijzingen omtrent de samenstelling van goud- en zilverhoudende voorwerpen, wenschelijk is, dan springt het tevens in het oog, dat elke oplossing te verwerpen is die — zij moge dan al niet even groote bezwaren medebrengen als het stelsel van geheel vrijen handel — een minder ver gaande zekerheid zoude geven dan onder het bestaande stelsel mogelijk is, elke oplossing dus die er toe zoude leiden een belangrijk deel van den goud- en zilverhandel algeheel vrijheid te verzekeren in dier voege, dat onder de benaming van goud of zilver zouden mogen verhandeld worden voorwerpen, die door den Staat niet van een teeken voorzien zijn.

Afschaffing van de belasting en invoering van den facultatieven waarborg is derhalve, uit dit oogpunt bezien, eveneens te beschouwen als een achteruitgang, vergeleken bij den tegenwoordigen toestand.

De ondergeteekende was mitsdien van meening dat op de basis van het bestaande stelsel naar verbetering diende gezocht te worden.

Daarbij dringt zich, als een der meest voor de hand liggende middelen om de moeilijkheid, verbonden aan het bestaan van het belastingteeken, te ondervangen, de regeling op om waarborg en belasting te doen samenvallen, in dier voege dat voorwerpen met een goud- of zilveragehalte beneden de laagste gewaarborgde gehalten, niet langer als goud en zilver zouden erkend worden, met het daaruit voortvloeiende verbod deze voorwerpen als goud en zilver in den handel te brengen.

Het dient erkend dat deze oplossing in sommige kringen der belanghebbenden wordt voorgestaan en verdedigd. Na gezette overweging is de ondergeteekende echter tot de slotsom gekomen, dat ook deze oplossing niet kan worden aanvaard. Men stelle zich in de eerste plaats voor oogen, dat er een groot aantal buitenlandsche artikelen is, welke nimmer anders dan geheel afgewerkt en in geheel voltooiden staat ten kantore van waarborg zullen worden aangeboden. Bij het tegenwoordige stelsel worden deze voorwerpen, voor welk onderzoek op het uiterst lage minimum-gehalte zonder bezwaar kan geschieden, steeds van het belastingteeken voor vreemde werken voorzien. Geheel anders zoude het zijn indien met zekerheid het voldoen aan het dan zeer hooge minimum-gehalte zoude moeten worden vastgesteld. Vele artikelen — men denke aan horloges, emailwaren, fijne bijoux in zilver en vele andere — zouden zoodoende onverbiddelijk van de markt worden geweerd, hetgeen al zeer slecht zoude overeenstemmen met de moderne handelsbegrippen en de massaproductie en -verkoop, waaraan een groot gedeelte van groot- en kleinhandel in het goud- en zilvertak hare welvaart dankt. Zoude de hier besproken maatregel reeds ten aanzien van deze artikelen onbillijk werken — niet minder klemt dit bij artikelen beneden de gewaarborgde gehalten, die, het dient te worden erkend, vaak toch nog een zeer beduidend gehalte aan edel metaal bevatten.

Men zoude deze voorwerpen, wier vervaardiging men niet

zal kunnen, noch willen beletten, niet meer onder de namen goud of zilver mogen verkoopen. Kan men niet met recht de vrees koesteren dat niet deze eenvoudige verbodsbepaling de handel in deze voorwerpen zich niet zoude laten ontmoedigen, noch verdringen? Zoude juist de geheele vrijstelling van belasting en van de bepalingen der waarborgwet dezen artikelen niet een voorsprong geven, waarvan menig handelaar niet zoude nalaten gebruik te maken? Zoude dit alles niet juist een invloed oefenen, die allerminst geacht kan worden in het belang van het vak te zijn? Dit te meer daar ook de visitatiedienst zich in een stelsel als het bedoelde voor grootere moeilijkheden zoude geplaatst zien. Immers zoude het aantal ongestempelde voorwerpen zeer toenemen en het den ambtenaren zeer lastig vallen steeds met zekerheid vast te stellen of werkelijk alle artikelen, welke hiervoor in aanmerking komen, voldoende gestempeld en belast zijn. Maar er is meer — juist hier klemt het bezwaar, reeds boven ten aanzien van de afschaffing van den waarborg te berde gebracht, nl. dat men het geschikte oogenblik heeft laten voorbijgaan. Wat indertijd wellicht mogelijk ware geweest, zonder groote stoornis te veroorzaken in het economisch leven, is dit thans niet meer. Een groot aantal voorwerpen, die onder de werking van het tegenwoordige stelsel als goud en zilver konden verhandeld worden, zouden tengevolge van zulk een maatregel een belangrijke waardevermindering ondergaan.

Neemt men bij dit alles in aanmerking, dat de kosten van den visitatiedienst — er werd boven op gewezen — zouden stijgen en de opbrengst van de belasting belangrijk zoude dalen, dan kan de slotsom niet twijfelachtig zijn, dat ook dit stelsel niet kan worden aanvaard. Men onderschatte dit laatste punt — de vermindering van de belasting — niet. Als belastingwet toch kan de wet van 1852 den toets der kritiek wel doorstaan. In de eerste plaats reeds daarom, omdat zij geheven wordt op een artikel van weelde, als hoedanig toch gouden en zilveren werken ongetwijfeld zijn te beschouwen. In de tweede plaats, omdat de opbrengst, zij moge dan al niet in het geheele stelsel der belastingen een eerste plaats innemen, toch voor de schatkist een niet te versmaden bate oplevert, die zich in de laatste jaren in stijgende richting beweegt. De opbrengst der belasting was in het jaar aan de tegenwoordige crisis voorafgaande ruim vijf ton. Trekt men van deze som af de kosten van den dienst van den waarborg, die geraamd kunnen worden op ruim 90 duizend gulden en hetgeen aan belasting wordt terugbetaald voor ongebruikte gouden en zilveren werken van Nederlandschen oorsprong, welke naar het buitenland zijn uitgevoerd, waarvoor ongeveer f 20 000 kan worden gesteld, dan blijft een netto-opbrengst van bijna vier ton. Zoodaals gezegd, een niet te versmaden bijdrage voor de Rijksmiddelen, welke echter zeker geen groote vermindering zal kunnen ondergaan zonder dat een verhouding ontstaat tusschen opbrengst en kosten van heffing, die ernstigen twijfel aan de doelmatigheid der belasting zoude wettigen.

Intusschen, de mogelijkheid laat zich denken, dat men tot eene dergelijke verandering van stelsel zoude moeten overgaan teneinde daardoor aan een onhoudbaren toestand een einde te maken, aldus van twee kwaden het minste verkiezende. Zoo staat echter, naar de meening van den ondergeteekende, de zaak niet. Hij vleit zich toch te kunnen aantonen, dat door doeltreffende maatregelen hier verbetering zal zijn aan te brengen.

§ 4. In hoofdzaak bestaan, gelijk boven werd uiteengezet, twee bezwaren:

- a. de verwarring tusschen waarborg- en belastingteeken;
- b. de onvoldoende regeling ten opzichte van het internationale verkeer.

ad a. Het streven moet zijn de teekens zoo duidelijk mogelijk tot het publiek te doen spreken.

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

Toetst men aan dien eisch het bestaande stelsel, dan kan worden vastgesteld, dat die merken, welke een leeuw voorstellen, de merken dus voor 1ste, 2de en 3de gehalte goud (grootte werken) en voor 1ste en 2de gehalte zilver (grootte werken) ook door het publiek scherp van de andere teekens worden onderscheiden, aan het werk derhalve een bijzonder cachet geven. Voor zoover aldus gestempelde werken betreft, behoeft derhalve het bezwaar, aan het belastingteeken ontleend, niet zwaar te wegen. Ook het merk voor het 4de gehalte goud (grootte en kleine werken) — het eikenblad — en dat voor eerste en tweede gehalte zilver (kleine werken) — het zwaardje — zijn voldoende duidelijk. Anders is het echter ten aanzien van het merk voor 1ste, 2de en 3de gehalte goud (kleine werken) — de leeuwenkop — dat zeer onduidelijk is. De ondergeteekende stelt zich daarom voor dit merk door een ander te vervangen.

Wat het merk betreft, dat voor het nieuwe 3de gehalte zilver (men vergelijke hierachter onder *b*) zal moeten worden vastgesteld — de ondergeteekende denkt zich hiervoor een eikel als type. Ook deze vorm — die voorts aansluit bij het merk voor 4de gehalte goud — schijnt zeer geschikt om een duidelijken stempelafslag te geven. Tevens dient er dan naar gestreefd geen kleine teekens op de werken in te slaan dan wanneer de afmetingen van het voorwerp dit noodzakelijk maken. Niet zelden werden toch tot dusverre — zij het vaak op verzoek der schatplichtigen — werken van het teeken voor kleine werken voorzien, die voor het groote teeken zeer gevoelig in aanmerking konden komen.

Voorts zal nog verbetering kunnen worden verkregen door onderscheid te maken tusschen ongewaarborgd goud en ongewaarborgd zilver. Voor een overzicht van het aldus gewijzigde stelsel van teekens moge worden verwezen naar bijlage 1 van het ontwerp.

Waar het hier een punt betreft van zooveel gewicht voor de goede werking der wet — bij de behandeling der tegenwoordige wet sprak de Regeering het uit, dat verwarring op dit punt het doel van den waarborg ten eenenmale zoude verijdelen — kan echter met dezen maatregel niet worden volstaan. Boven is er reeds op gewezen, dat men ten aanzien van de kennis, die het publiek omtrent de stempelteekens heeft, niet al te optimistisch mag zijn. Daarom diende gezocht naar middelen, die het publiek met de beteekenis der verschillende teekens meer vertrouwd zouden maken en dus ook in het bijzonder het onderscheid, dat hier in het oog wordt gevat, meer tot zijn recht zouden doen komen. Ook de tegenwoordige wet trachtte door andere maatregelen dan het verschil in de teekens zelve, verwarring ten deze te voorkomen: de scheiding van het gewaarborgde en het ongewaarborgde in de winkels, het tentoonstellen van afbeeldingen der stempelteekens en een uittreksel der wet en het borderel, dat den koper van een gouden of zilveren werk op diens verzoek moet worden ter hand gesteld (artikelen 11, 39, 40 en 42 der bestaande wet). Deze middelen zijn echter niet voldoende gebleken: het voorschrift betreffende de scheiding van het gewaarborgde en ongewaarborgde is praktisch niet te handhaven, de invloed der afbeeldingen en van het uittreksel der wet is hoogst gering, het borderel is aan het publiek over het algemeen geheel onbekend.

Het ontwerp geeft daarom deels nieuwe maatregelen, deels verbetering van de bestaande.

In de eerste plaats wordt een stelsel van etikettering voorgesteld, volgens hetwelk werken van gewaarborgd gehalte alleen met roode, enkel belaste werken alleen met blauwe etiketten mogen worden aangeduid. Neemt men in aanmerking dat voor een overgroot aantal artikelen van goud en zilver etikettering in den handel noodzakelijk is, dan schijnt hierin een krachtig hulpmiddel gelegen om het publiek op het onderscheid tusschen de beide categorieën van teekens opmerkzaam te maken.

Voorts wil het den ondergeteekende voorkomen, dat eene goede uitwerking te verwachten is van een voorschrift, dat de verplichting vestigt om de rekeningen, kwitantien en lijsten bij zicthendingen, gouden en zilveren werken be-

treffende, in te richten op door den Minister van Financien voor te schrijven wijze (artikel 66 van het ontwerp). De bedoeling van dit voorschrift is, dat op de rekeningen en lijsten de afbeeldingen van de stempelteekens zullen moeten zijn aangebracht, een en ander zooals in bijlage 2 is aangegeven. Hierdoor zal een weg worden geopend om het publiek op duidelijke wijze telkens weer de teekens onder de oogen te brengen, en dat niet in het voorbijgaan, zooals bij de afbeeldingen, die in de winkels worden opgehangen, het geval is, maar in huis, waar voor rustige beschouwing en vergelijking alle gelegenheid bestaat. Daartegenover zoude dan het borderel, dat in de praktijk niet een faktor van eenige beteekenis is geworden, kunnen vervallen. Voor zoover betreft de inrichting der kwitantien zij verwezen naar bijlage 3 van het ontwerp. De verplichting om in de winkels de vergrootte afbeeldingen ten toon te stellen wenscht de ondergeteekende te behouden. Weliswaar dient de invloed daarvan niet te hoog te worden aangeslagen, maar geheel zonder beteekenis zijn ze toch niet, indien maar gezorgd wordt, dat zij op alle plaatsen, waar men het publiek te woord staat, op een in het oog vallende plaats voorhanden zijn en indien ze praktisch zijn ingericht. In verband daarmede zoude het uittreksel uit de artikelen der wet, dat door artikel 40 der tegenwoordige wet wordt geëischt en dat nu met de afbeeldingen der stempelteekens op één papier voorkomt, kunnen vervallen. Zulk een uittreksel toch is vrijwel waardeeloos. Het onderstelt niet alleen een nauwkeurig lezen van datgene wat er op vermeld staat, maar ook een zich doordringen van de beteekenis der artikelen en gewoonlijk zullen daarvoor zoowel de noodige rustige gelegenheid als de noodige lust ontbreken. Gedacht is derhalve aan een plaat, waarop enkel de vergrootte afbeeldingen, met korte toelichting voorkomen. Voor de uitwerking van dit denkbeeld zij verwezen naar bijlage 4 van het ontwerp.

Tot zoover de maatregelen ter onderscheiding van het gewaarborgde en het ongewaarborgde: de scheiding tusschen beide in de winkels is daarbij, als praktisch onuitvoerbaar, niet opgenomen; in plaats daarvan wordt een scheiding tusschen het edel en onedel metaal voorgesteld, welk denkbeeld elders zal worden besproken.

ad *b*. Vooreerst het standpunt, in te nemen tegenover de in het buitenland vervaardigde werken.

De beperking in artikel 1 van de tegenwoordig geldende wet vervat, welk artikel spreekt van de gehalten der *binnen dit Rijk vervaardigde* gouden en zilveren werken, laat het ontwerp vallen. Het zal dus mogelijk zijn ook de buitenlandsche werken langs regelmatigen weg te waarborgen. In verband daarmede vervalt het *bijzondere teeken voor vreemde werken*. Deze verandering is slechts de consequentie, waartoe de aanvaarding van het stelsel van 1852 noodzakelijk leidt. Immers het is niet meer het *vervaardigen* van Nederlandsche gouden en zilveren werken, dat men aan regelen wil binden, het zijn niet meer de Nederlandsche werkmeesters tot welke de wet zich richt, maar het is de goud- en zilverhandel op Nederlandsch gebied waarbij men veiligheid voor den niet-deskundigen koper wil scheppen.

Door deze wijziging zal de voornaamste aanleiding tot den smokkelhandel, die thans in zoo ruime mate bedreven wordt, zijn vervallen.

Deze smokkelhandel zal voorts nog daardoor worden tegengegaan, dat thans (artikel 28 van het ontwerp) voor het stempelen op gewaarborgd gehalte uitdrukkelijk de eisch gesteld wordt, dat de werken niet in voltooiden staat mogen worden aangeboden. Voor de volledige afwerking zullen de werken dus weder naar het buitenland moeten worden teruggezonden, tenzij de importeur er de voorkeur aan geeft de afwerking hier te lande te doen plaats hebben.

De importhandel wordt voorts gebaat doordat in het ontwerp — er werd reeds op gedoeld — een derde gehalte zilver, dat van 800 duizendsten, is opgenomen. Dit gehalte is, vooral voor de kleine zilveren bijoutherieën, het meest gangbare

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

in een groot aantal landen van Europa. (1) Aan de verhouding tusschen belasting- en waarborgteekens kan dit slechts ten goede komen. Want vooreerst zal het werken op dit gehalte gemakkelijk zijn voor onze eigen industrie, die, tevens voor export werkende, hare massaproductie gelijktijdig voor binnen- en buitenland op één zelfde gehalte zal kunnen stellen. In de tweede plaats zal het den importeurs daardoor ook praktisch mogelijk worden gemaakt de geïmporteerde werken te waarborgen, waardoor het belastingteeken veel minder veelvuldig zal voorkomen en tevens meer tot zijne juiste beteekenis worden teruggebracht doordat het meer en meer uitsluitend voor werken van inderdaad laag gehalte zal gebezigd worden.

Intusschen is de ondergeteekende van meening, dat naast dit nieuwe gehalte de bestaande gehalten van zilver een bevoorrechte plaats dienen te behouden en deze overweging heeft in het ontwerp den eisch doen opnemen (artikel 11, laatste lid) dat het nieuwe gehalte door een geheel afwijkend merk zal worden aangeduid. Ten aanzien van gouden werken van het laagste gehalte geschiedt dit reeds; de verplichting hiertoe wordt thans eveneens in de wet vastgelegd.

Ten aanzien van den exporthandel aanvaardt het ontwerp het standpunt, dat de belasting, voor dezen handel gelegen in het verbod om onbelaste en ongestempelde gouden en zilveren werken voorhanden te hebben, zooveel mogelijk dient te worden opgeheven. Weliswaar redt men zich thans eenigermate door de voorwerpen onmiddellijk na de afwerking naar het buitenland te verzenden — handelwijze die bezwaarlijk kan worden tegengegaan en waar ook op zichzelf niets tegen is, daar ze aan de schatkist geen nadeel toebrengt. Het komt echter wenschelijk voor ten deze eene regeling te treffen waardoor ook die goederen, die eenigen tijd in voorraad moeten worden gehouden, buiten de stempeling kunnen blijven. In artikel 93 van het ontwerp is de grondslag voor zulk een regeling gegeven. De ondergeteekende is niet dan na rijpe overweging tot het aanvaarden van dit standpunt gekomen. Het betreft hier toch een moeilijk vraagstuk. Want het is niet te ontkennen, dat het bedoelde verbod zooveel mogelijk dient te worden gehandhaafd. Verslapping op dit punt, het openen van de mogelijkheid van ontduiking, zoude aan de wet goeddeels hare kracht ontnemen. Alles hangt hier mitsdien af van de voorwaarden waaronder de afwijking zal worden toegestaan. De ondergeteekende vleit zich echter daarvoor eene doeltreffende regeling te hebben ontworpen. Hij stelt zich namelijk voor, dat de afwijking van het verbod onder de volgende voorwaarden ware toe te staan. De ten uitvoer bestemde werken zullen ten kantore van waarborg moeten worden aangeboden met eene lijst in duplo, bevattende eene volledige omschrijving der goederen, met aanduiding van het netto-gewicht van ieder stuk afzonderlijk. Ten kantore worden de werken vervolgens kosteloos van een loodje of ander door den Minister te bepalen kenteeken voorzien. Na door den controleur te zijn afgeteekend, met vermelding van het aantal der werken, totaal netto gewicht en dagteekening, wordt één exemplaar aan den aanbieder teruggegeven. De lijst, die voor een jaar geldig is, dient tot dekking der goederen. Bij uitvoer wordt de regeling van § 2 van het 8ste hoofdstuk overeenkomstig toegepast. De werken worden ten kantore aangeboden. Zij worden aldaar van het loodje of herkenningsteeken ontdaan en vervolgens in verzegelden toestand den aanbieder teruggegeven, voorzien van een document ten uitvoer. Dit document wordt op de uiterste wacht ter intrekking en afteekening aangeboden. Na de intrèkking wordt door den controleur op de lijst achter ieder stuk aantekening gesteld, dat de uitvoer heeft plaats gehad. Blijken werken te ontbreken, ten aanzien waarvan op de lijst geene behoorlijke aantekening voorkomt, dan wordt daarvan belasting geheven naar het op de lijst vermelde netto-gewicht. Artikel 114 van het ontwerp schept bovendien de mogelijkheid in een dergelijk geval ook straf op te leggen, in

verband waarmede dan tevens de toepassing van den maatregel, waartoe het tweede lid van genoemd artikel de bevoegdheid geeft, in overweging zal kunnen worden genomen. Hetzelfde geldt voor het geval dat bevonden mocht worden dat de aangebrachte verzegeling geschonden is. Door het hier geschetste stelsel zal eene voortdurende en doeltreffende controle op deze ongestempelde voorwerpen mogelijk zijn. De regeling reeds in de wet vast te leggen, kwam niet raadzaam voor, aangezien de praktijk nog moet uitwijzen of wellicht wijzigingen in de regeling noodzakelijk zijn. Daarom is de weg gekozen van vaststelling bij algemeenen maatregel van bestuur.

§ 5. De maatregelen, hierboven ontwikkeld, zullen eerst dan hare volle beteekenis krijgen, indien de dienst van den waarborg voor zijn taak geheel berekend is. De ondergeteekende meent, dat ook op dit punt reorganisatie urgent moet worden geacht. Wil men kunnen zeggen dat de dienst van den waarborg zijn taak naar behooren vervult, dan dient krachtige handhaving van de bepalingen der wet gepaard te gaan met zoo gering mogelijke belemmering van den handel. Aan deze eischen wordt thans niet in allen deele voldaan. Het personeel van den waarborg wordt te veel door den kantoor dienst in beslag genomen, waardoor de visitatiedienst, eene zoo hoogst belangrijke factor voor de goede naleving der wet, te kort schiet. Ondanks deze omstandigheid laat ook de kantoor dienst in zoverre te wenschen over, dat thans te weinig kantoor dagen worden gehouden. De ondergeteekende meent, dat hier zonder belangrijke uitbreiding van het eigenlijke ambtenaarskorps en derhalve zonder groote kostenverhooging verbetering zal zijn aan te brengen. Immers wil het hem voorkomen, dat de oorzaak van den ongewenschten toestand grootendeels te zoeken is in een min economische arbeidsverdeling. De kantoor dienst toch van de commiezen van den waarborg bestaat hoofdzakelijk in het stempelen. Deze ambtenaren worden daardoor voor een groot deel onttrokken aan de taak, waarop hunne opleiding voornamelijk gericht is: de actieve controle op de naleving der wettelijke bepalingen, en dat ten behoeve van werkzaamheden, die uit hunnen aard meer tot de taak van eenen handwerksman behooren en dan ook, naar te verwachten is, door goed geschoolde handwerkslieden over het algemeen even goed, zoo niet beter, zullen worden verricht. Aan deze overwegingen dankt het instituut der stempelaars (artikel 16, vierde lid) zijn aanzijn. Door het in het leven roepen van deze categorie van beampten, die dan op de 1ste klasse kantoren zouden kunnen worden aangesteld, denkt de ondergeteekende voor de eigenlijke uitvoering der wet de beschikking te krijgen over de volle arbeidskracht der commiezen en daardoor aan deze kantoren een dagelijkschen kantoor dienst te kunnen invoeren en tevens een meer intensieven visitatiedienst mogelijk te maken. Meer intensief in tweeërlei opzicht. Er zal n.l. meer tijd dan tot dusverre aan de visitatie moeten worden besteed en die visitatie zal meer dan tot dusverre moeten worden gericht op het onderzoeken van het gehalte aan goud of zilver. Want het dient erkend te worden — de bepalingen der thans geldende wet geven er trouwens aanleiding toe — dat tot dusverre de visitatie teveel aan het fiskale doel der wet is dienstbaar gemaakt. Hoe nuttig en noodzakelijk, ook uit dit oogpunt beschouwd, deze tak van dienst is, niet mag, naar de meening van den ondergeteekende, uit het oog worden verloren, dat naast dat doel de handhaving van de bepalingen, die meer in het bijzonder den waarborg betreffen, steeds in aanmerking moet komen. Hij stelt zich dan ook voor de visitatie in het bijzonder in deze richting te leiden. Wordt dan deze visitatiedienst op stelselmatige wijze over het geheele land doorgevoerd, dan vleit de ondergeteekende zich dat in den goud- en zilverhandel eene groote mate van zekerheid zal kunnen worden bereikt. Daartoe zal echter tevens de functie van Inspecteur van den waarborg meer dan tot dusver dienen te worden losgemaakt van het beheer over het kantoor 's Gravenhage opdat de Inspecteur zich grootendeels aan de algemeene leiding van den dienst zal kunnen wijden. Want wil de Inspecteur

(1) Te weten: Duitschland, België, Noorwegen, Oostenrijk-Hongarij, Frankrijk, Zwitserland, Rumenië en Servië.

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

aan een goede naleving der bepalingen krachtig de hand kunnen houden dan dient hij voortdurend den gang van zaken op de verschillende kantoren persoonlijk te kunnen nagaan. Eerst dan zal hij, om een voorbeeld te noemen ten aanzien waarvan boven tekortkoming moest worden vastgesteld, met vrucht de naleving van den eisch van het stempelen zooveel mogelijk met de groote teekens kunnen bevorderen; eerst dan ook zal hij de doeltreffendheid van den visitatiedienst zoo hoog mogelijk kunnen opvoeren.

Artikelen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Artikel 1.

„gouden en zilveren werken”. In de Algemeene Beschouwingen (§ 3) werd uiteengezet op welken grond naar de meening van den ondergeteekende verhooging van het minimumgehalte tot de laagste gewaarborgde gehalten niet wenschelijk is. Vergelijk verder de toelichting tot artikel 13.

„schatplichtigen”. De begripsbepaling komt in hoofdzaak overeen met die, welke in artikel 29 van de tegenwoordige wet, in verband met artikel 31 dier wet, wordt gegeven. Naast het vervaardigen en bewerken van voorwerpen van goud of zilver is thans ook het herstellen dier voorwerpen opgenomen, ten einde buiten twijfel te stellen, dat ook zij, die zich enkel met herstellen bezighouden, schatplichtigen zijn.

Voorts zij te dezen aanzien nog opgemerkt, dat buitenlandsche handelsreizigers, op grond van met de meeste Rijken getroffen regelingen, met hun monstercollecties zonder betaling van belasting hier te lande moeten worden toegelaten.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Artikel 2.

Voor de redenen, die er toe hebben geleid een derde gehalte voor het zilver, dat van 800 duizendsten, op te nemen, zij verwezen naar § 4 (ad *b*) der Algemeene Beschouwingen van deze Memorie.

Artikel 3.

Tweede lid. Artikel 1, in verband met het tweede lid van artikel 2 der wet van 1852, geeft naar de letter geen voorschrift voor de stempeling van werken boven de hoogste gehalten. Het voorschrift vult die leemte aan.

Artikel 4.

Het bepaalde in dit artikel komt in hoofdzaak overeen met het voorschrift, opgenomen in het vierde lid, in verband met het eerste lid, van artikel 22 der thans geldende wet. Slechts is hier de eisch gesteld, dat de opvulling „op bedekte wijze” moet zijn geschied. Is de opvulling zichtbaar, zooals b.v. het geval is bij opgevulde voetstukken voor schalen, glazen, suikervaa'sjes enz., dan mag ondersteld worden, dat het publiek wel met deze omstandigheid bekend zal zijn. Voorts is weggelaten het „overladen zijn met soldeer”: in verband met het volgend artikel zal een ruim gebruik van soldeer niet zijn toegelaten. Daarentegen is nieuw opgenomen het verbod van het „voeren” met vreemde stoffen: zonder dat daarbij steeds van opvulling zal kunnen gesproken worden, kan ook langs dezen weg het gewicht van een voorwerp belangrijk worden verzwaaard. Voorts scheidt het tweede lid nog de mogelijkheid uitzonderingen toe te staan. Gedacht is daarbij vooral aan mesheften en dergelijke. De opvulling is bij deze voorwerpen eene noodzakelijkheid ten einde stevig en bruikbaar verband te krijgen tusschen de onderdeelen.

Aangeteekend zij ten slotte dat aan het voorschrift hier een zelfstandige plaats is gegeven ten einde de volledige beteekenis der waarborgmerken te doen uitkomen.

Artikel 5.

De bepaling van het eerste lid van artikel 3 der thans geldende wet is niet opgenomen: technisch noodzakelijk is zij niet, terwijl zij de mogelijkheid van bedrog opent.

Artikel 6.

Alhier wordt voorgesteld de thans geheven wordende belasting te verdubbelen. In aanmerking nemende het karakter van luxe-belasting dat deze belasting bezit en het feit dat zij slechts eenmaal van het voorwerp geheven wordt, schijnt deze verhooging zonder bezwaar. Verwacht wordt dat door deze verhooging een meerdere opbrengst van ongeveer 5 ton zal worden verkregen.

Ten aanzien van de redactie zij opgemerkt, dat gesproken wordt van goud-alliage en zilver-alliage ten einde buiten twijfel te stellen, dat de belasting naar het volle gewicht van het werk en niet naar het gewicht aan zuiver goud of zilver moet worden berekend.

Artikel 7.

„andere personen, welke de werken ten kantore aanbieden”: gedacht is hoofdzakelijk aan eene aanbieding ingevolge het bepaalde in de artikelen 73 en 74.

Artikelen 8—11.

Voor het stelsel van Rijksstempelteekens, dat de ondergeteekende zich denkt, zij verwezen naar § 4 (ad *a*) van de Algemeene Beschouwingen dezer Memorie.

Ten aanzien van de terminologie zij opgemerkt, dat het ontwerp alleen die Rijksstempelteekens, welke een bepaald gehalte aanduiden, „merken” noemt.

Artikel 13.

Het artikel komt gedeeltelijk overeen met artikel 66 der wet van 1852. De vrijstellingen zijn uitgebreid met de categorieën, genoemd onder 4, 5 en 6. Ten aanzien van de beide laatste zij het volgende opgemerkt. De definitie in artikel 1 van gouden en zilveren werken gegeven, diende zeer algemeen te worden gehouden. Consequent doorgevoerd zoude dit intusschen te ver gaan. De aard der belasting kan aldus worden gekarakteriseerd, dat zij een belasting is op het gebruik van een bepaald soort weeldeartikel. In dien gedachtegang dienen de baren als grondstof vrij te blijven. Eveneens de losse deelen; eerst als deze vereenigd zijn tot een voorwerp zooals dit in het gebruik overgaat, is de grond voor belastingheffing en stempeling aanwezig. De dienst van den waarborg heeft daarom met zulk een los deel alleen dan te maken, indien het te zamen met de overige samenstellende deelen van het geheel wordt aangeboden (verg. de artt. 29 en 37). In verband daarmee wordt ook in artikel 57 onder *a* alleen van voltooide werken gesproken. Ook de munten en legpenningen dienen krachtens hun aard van ruilmiddel of gedenkstuk er buiten te vallen.

Artikel 15.

Volgens artikel 12 der wet van 1852 kan alleen vrijstelling van stempeling worden verleend op grond dat het werk door de stempeling beschadigd zoude kunnen worden. Thans zal ook waardevermindering in aanmerking komen: gedacht is daarbij hoofdzakelijk aan antieke voorwerpen, waarvan de waarde door het stempelteken belangrijk zoude dalen.

De beslissing omtrent het verlenen van den vrijdom is voorts in handen van den Minister gelegd, voor zoover het eene geheele soort van werken betreft. Hier is algemeene regeling gewenscht. Voor bijzondere gevallen is de meest praktische weg den controleur te laten beslissen. De wet stelt echter de gelegenheid voor beroep op den Minister open (vgl. art. 97). Ook ten aanzien van de controlemaatregelen is

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

wijziging gewenscht: het schriftelijk bewijsstuk, dat thans geëischt wordt, is onpraktisch en zal beter door een loodje worden vervangen. Intusschen dient de mogelijkheid voorzien, dat de vorm van het werk het aanleggen van een loodje niet toelaat, of het aanbrenge van daarvan een onnoodige formaliteit zal zijn. Vandaar dat het artikel (derde lid) de mogelijkheid van vrijstelling van dit voorschrift opent. Zoo stelt de ondergeteekende zich voor, dat de vulpenpen, die thans van stempeling zijn vrijgesteld, dit ook onder de nieuwe wet zullen blijven. Alsdan zal voor deze voorwerpen vrijstelling worden verleend.

DERDE HOOFDSTUK.

Artikel 16.

Voor de inrichting van den dienst van den waarborg, zooals de ondergeteekende zich dien denkt, zij verwezen naar § 5 van de Algemeene Beschouwingen dezer Memorie.

Artikel 17.

Het examen voor ambtenaar van den waarborg wordt, krachtens artikel 27 der wet van 1852, afgenomen door eene commissie, onder voorzitterschap van den muntmeester van 's Rijks Munt. Het verdient geen aanbeveling deze regeling te bestendigen. Naar de meening toch van den ondergeteekende behoort bij dit examen op den voorgrond te staan, dat men wil krijgen praktisch bedreven en goed geschoolde waarborg-ambtenaren. Uitteraard zal het vasthouden aan dit richtsnoer beter verzekerd zijn indien de leiding van het examen aan den Inspecteur van den waarborg is opgedragen.

Artikel 18.

In het artikel is thans volledig de functie der kantoren uitgedrukt. De bedoeling is voorts dat het hier bedoelde goud en zilver zal moeten worden aangeboden in plaatjes van een bepaalde grootte. Eenerzijds toch zoude het bezwaarlijk zijn om aan de kantoren geheele baren te onderzoeke, anderzijds moet er voor gewaakt worden, dat er voldoende metaal aanwezig is om desnoods een nader onderzoek te kunnen instellen.

Een bezwaar, aan de tegenwoordige inrichting van de kantoren van waarborg verbonden, is, dat, terwijl de werktuigen voor het stempelen van Rijkswegen worden verstrekt, de essaieurs zich hunne werktuigen zelve moeten aanschaffen. Het verdient daarom aanbeveling, dat in het vervolg ook werktuigen voor den essaaidienst deel kunnen uitmaken van den inventaris van het kantoor.

Artikel 19.

Artikel 28 van de wet van 1852 stelt den essaieur alleen dan voor de verrichtingen der aides verantwoordelijk indien hij zich door dezen heeft doen bijstaan of vervangen. Deze beperking diende opgeheven, daar door de uitbreiding van den dienst de essaieur op verschillende kantoren wordt bijgestaan door aide-essaieurs of commiezen, door het hoofdbestuur aangewezen, terwijl aan het beginsel van de verantwoordelijkheid van den essaieur moet worden vastgehouden.

Opgemerkt zij hierbij dat in verband met het jaarletterteeken kan worden uitgemaakt, wie de essaieur is. Treedt gedurende het loopende jaar een nieuwe essaieur op, dan wordt dit door eene verandering, in het jaarletterteeken kenbaar gemaakt.

Artikel 20.

Voor de beteekenis van het herkenningstempel zij verwezen naar artikel 37.

VIERDE HOOFDSTUK.

Artikelen 22—24.

Volgens artikel 13 der wet van 1852 was het meesterteeken het teeken, dat door den werkmeester werd geslagen op de „uit zijne werkplaats voortkomende gouden en zilveren werken“, terwijl het „den verantwoordelijken vervaardiger“ van het werk aanwees. Nu het ontwerp niet ten aanzien van de fabricage maar ten aanzien van den handel voorschriften geeft, is de reden om dien eisch te stellen vervallen. De praktijk had trouwens dit voorschrift voor een groot deel reeds tot een doode letter gemaakt. De functie van het meesterteeken zal nu voornamelijk zijn die van controlemiddel op de naleving der bepaling, in artikel 27, eerste lid, opgenomen — althans voor zoover de werken betreft, die ter stempeling op gewaarborgd gehalte worden aangeboden.

Doordat de buitenomtrek der meesterteekens voor elk kantoor van waarborg verschillend zal worden (vgl. bijlage 5 van het ontwerp) kan, in verband met de bepaling, dat elk stempel ten kantore moet worden afgeslagen, zonder veel moeite langs administratieve weg de aanbieder worden opgespoord.

Bovendien is het teeken dienstbaar gemaakt teneinde wettelijk een persoon aan te wijzen die voor het werk tegenover belanghebbenden verantwoordelijk is. Het schijnt toch wel aanbeveling te verdienen ten deze het verantwoordelijkheidsgevoel bij de schatplichtigen te versterken, terwijl het ook voor den handel van belang schijnt dat een bepaald aangewezen persoon zich voor het werk verantwoordelijk stelt. In verband met de gewijzigde beteekenis van dit teeken wordt niet meer van „werkmeester“, maar van „schatplichtige“ gesproken.

Artikelen 25 en 26.

De redactieveranderingen in deze artikelen houden in hoofdzaak verband met de gewijzigde beteekenis van het meesterteeken.

Artikel 28.

Zooals boven — vergelijk de algemeene beschouwingen, § 4 onder b — reeds werd opgemerkt, is thans in de wet uitdrukkelijk de eisch gesteld, dat de werken, willen zij als gewaarborgd gestempeld worden, in onvoltooiden staat moeten worden aangeboden.

Artikel 30.

Artikel 19 van de wet van 1852 gaat uit van den gedachtengang, dat *steeds* verlengstukken aanwezig moeten zijn en daarvan slechts bij uitzondering kan worden afgeweken.

Dit stelsel is, in zijn te groote algemeenheid, bezwarend voor de industrie. Dikwijls toch is het aanbrenge van dergelijke verlengstukken zeer moeilijk.

Aan den anderen kant dient niet voorbijgezien, dat het eischen van verlengstukken niet alleen is in het belang van het onderzoek, maar in zooverre ook wel degelijk den handel ten goede komt, dat, bij ontbreken dezer verlengstukken, een behoorlijk onderzoek alleen mogelijk zal zijn met vrij ingrijpende beschadiging van de voorwerpen. Immers, ook bij proefsgewijze essaieeren zal het onderzoek, wil behoorlijke zekerheid verkregen worden, over een groot aantal voorwerpen moeten worden uitgestrekt. Bij het aanbrenge van groote partijen moge dit geen bezwaar opleveren, bij het aanbrenge van enkele voorwerpen is dit anders. Veel zal derhalve van de omstandigheden afhangen. Het komt daarom wenschelijk voor een regeling te treffen, waarbij meer met elk bijzonder geval kan worden rekening gehouden. Uitteraard zal daarbij aan den essaieur, die voor de uitkomst van het onderzoek verantwoordelijk is, de beslissing moeten worden gelaten.

Artikel 31.

„bestemming als handelsartikel”. Het is wenschelijk ook omtrent dit punt eene verklaring in het borderel te verlangen; zulks in verband met den eisch, in artikel 28 voor de aanbidding ter stempeling op gewaarborgd gehalte gesteld, dat bij de aanbidding de bestemming in het werk moet zijn vastgelegd. De opgaven omtrent het gehalte en de smeltingen, ten aanzien waarvan artikel 18 der thans geldende wet *steeds* opgave in het borderel voorschrijft, behoeven alleen bij de aanbidding ter stempeling op gewaarborgd gehalte te worden geeischt. Bovendien eischt de bepaling van het ontwerp afzonderlijke verpakking of duidelijke omschrijving der smeltingen: voor een doeltreffend onderzoek in zoo kort mogelijken tijd is een juiste wetenschap omtrent de smeltingen van groot belang.

Artikelen 33—36.

In deze artikelen wordt eene regeling voorgesteld, die in de plaats moet treden van die, in de artikelen 19 (did 3 en 4), 22 (did 1, 2 en 3), 21, 18 (did 2) en 24 der thans geldende wet vervat.

Bij het samenstellen dezer artikelen is uitgegaan van de gedachte, dat, wil het onderzoek door den essayeur in te stellen, doeltreffend zijn en tevens in zoo kort mogelijken tijd afloopen, het onderzoek van elke partij bij smeltingen moet plaats vinden, in dier voege, dat van een aantal voorwerpen, tot één smelting behorende, eenige worden onderzocht.

De artikelen zijn voorts in twee groepen te verdeelen: de artikelen 33 en 34 betreffen gevallen, waarbij niet anders dan aan ontduiking kan worden gedacht, de artikelen 35 en 36 daarentegen gevallen, waarbij vergissing in het spel kan zijn. Vandaar dat in de eerstbedoelde gevallen *steeds* verbreking volgt. Aangeteekend zij hierbij, dat in artikel 33, eerste lid, eene ruimere omschrijving is gekozen, dan in artikel 19, derde lid, der wet van 1852, waar enkel van soldeering wordt gesproken: alle middelen, door welke het verlengstuk aan het werk mocht zijn aangezet, dienen hier in aanmerking te komen.

Artikel 37.

Het artikel komt overeen met hetgeen ten aanzien van de stempeling in dergelijke gevallen bepaald is in artikel 20 der wet van 1852. De bepaling van het derde lid is nieuw toegevoegd: de essayeur, die er voor verantwoordelijk is dat het voorwerp het gehalte houdt, dat door het stempelteken wordt aangegeven, moet niet tot stempeling behoeven over te gaan indien onzekerheid zoude bestaan.

Artikel 38.

eerste lid. Het aanwezig zijn van verschillende merken op één voorwerp, dat geheel uit zilver of goud bestaat, kan slechts tot verwarring aanleiding geven; vandaar dat stempeling op het laagste bevonden gehalte wordt voorgesteld.

tweede lid. Vgl. artikel 5, tweede lid, der wet van 1852. In verband met het bepaalde in artikel 39, onder *c*, zal stempeling op gewaarborgd gehalte alleen dan plaats vinden indien de stempelteekenen na afwerking duidelijk zichtbaar zullen zijn.

Artikel 39.

Hoewel het — reeds in de Algemeene Beschouwingen dezer Memorie (§ 4 ad *b*) werd er de aandacht op gevestigd — in beginsel aanbeveling verdient geen werken te voorzien van het teeken, bedoeld bij artikel 9, dan indien vaststaat dat de werken van een gehalte beneden de gewaarborgde zijn, is het toch niet mogelijk hieraan *steeds* vast te houden zonder groote stagnatie in den handel te veroorzaken. Is het voorwerp eenmaal in afgewerkten toestand aan het kantoor van waarborg aangeboden dan verdient het, zoo mogelijk, aanbeveling tot de stempeling over te gaan. Zijn dan echter niet de vereischten voorhanden die deze wet voor de stempeling op gewaarborgd gehalte stelt, dan moet het teeken, bedoeld bij artikel 9, op die werken worden ingeslagen. Bij de drie, in het artikel opgenomen categorieën is dit het geval. Ten aanzien van gewaarborgde belaste werken eischt het ontwerp de bekendheid van den aanbieder, de mogelijkheid van volledig juiste gehaltebepaling en een zekere waarborg omtrent de hoeveelheid goud of zilver die men koopt (vgl. het aangeteekende bij art. 4). Dat aan deze eischen door de twee eerste categorieën niet wordt voldaan is zonder meer duidelijk. Voorzoover het bepaalde onder *b* betreft, zij slechts aangeteekend, dat het gekleurd, gegalvaniseerd of verfijnd zijn der oppervlakte met name is genoemd, ten einde voor deze veel voorkomende procédés vast te stellen, dat zoodanige bewerking in elk geval geacht wordt het onderzoek te bemoeilijken.

Het bepaalde onder *c* doelt op het in den handel vaak voorkomende geval, dat werken worden aangeboden met gouden en zilveren onderdeelen waarvan bij de afwerking de zilveren onderdeelen bedekt zullen worden (b.v. door kralen enz.) terwijl het gedeelte, uit goud vervaardigd, onbedekt is. Na geheele afwerking schijnt dan het hoofddeel van het voorwerp geheel uit goud te bestaan. Dat ook deze wijze van handelen in conflict komt met het beginsel, dat aan artikel 4 ten grondslag strekt, zal wel geen nader betoog behoeven.

Artikelen 40 en 41.

Zooals reeds in de toelichting bij het vorig artikel werd opgemerkt, dient er rekening mede te worden gehouden, dat de invloed van het Rijksstempelteken niet beperkt blijft tot dat deel van een voorwerp, waarop het is ingeslagen. Bevindt zich aan een voorwerp, waarop een dergelijk stempelteken voorkomt, ook onedel metaal, dat uiterlijk gelijkenis vertoont met goud of zilver, dan wordt door het stempelen met een Rijksteeken in de hand gewerkt, dat ook die onderdeelen als goud of zilver worden aan den man gebracht. Dit euvel doet zich bijv. voor bij langs galvanischen weg verguld of verzilverd metaal. Tal van taart- en vischscheppen worden aldus in den handel gebracht, als geheel uit zilver bestaande, terwijl in werkelijkheid slechts het heft of het verbindingsstuk daaruit bestaat. Dat zulke werken slechts van het belastingteken worden voorzien, zooals artikel 5 der wet van 1852 eischt, is wel is waar een voordeel, doch is niet voldoende. Het bedoelde euvel zal slechts worden gekeerd, indien het publiek duidelijke aanwijzingen ontvangt omtrent de werkelijke samenstelling van het voorwerp. Dit is het, wat het voorschrift, in artikel 40 opgenomen, beoogt. Het wil op de onderdeelen van onedel metaal een woord doen inslaan, dat duidelijk aanwijst dat men hier met onedel metaal te doen heeft. De nadere vaststelling van de woorden, die hiervoor in aanmerking zullen komen, is aan regeling bij Koninklijk besluit voorbehouden. Wijziging of aanvulling van die woorden kan namelijk noodzakelijk zijn. Eenerzijds toch zal voeling moeten worden gehouden met het buitenland, anderzijds zal er rekening mede moeten worden gehouden, dat het voor den handel van belang kan zijn een of ander metaal met een eigen, karakteristiek naam te merken, niet met een algemeenen.

De hierbedoelde regeling is echter niet noodzakelijk indien het uiterlijk van het metaal zelve verwisseling met goud of zilver uitsluit. Op dien grond worden blank-ijzer en blank-staal van de bepaling uitgezonderd.

De thans ontworpen regeling brengt het voordeel mede, dat indien de werken van een der gewaarborgde gehalten zijn deze ook van een der gehaltenmerken kunnen worden voorzien. Hoe meer zuiverheid men op dit punt in de stempelteekens krijgt, des te meer zal dit ten goede komen — er werd boven reeds op gewezen — aan een goede doorwerking van het stelsel. Maar tevens brengt nu ook dit voorschrift mede, dat indien bij het aanbieden dezer voorwerpen het onedel metaal niet volgens de voorschriften is gemerkt, niet, zooals in de gevallen van het vorig artikel, tot het inslaan van het belastingteken kan worden overgegaan. Het onedel metaal op het kantoor van

waarborg van het vereischte woord te voorzien zoude op te veel bezwaren stuiten. Er moest dus naar een regeling gezocht worden, waarbij de voorwerpen aan den aanbieder zouden worden teruggegeven, maar tevens op dezen een krachtigen aandrang zoude worden uitgeoefend om ze opnieuw, thans in den vereischten toestand, ter stempeling aan te bieden. De ondergeteekende vertrouwt, dat het daartoe in artikel 41 opgenomen voorschrift doeltreffend en praktisch zal blijken.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Artikelen 48—54.

Bekendheid met alle schatplichtigen is een der eerste voorwaarden om tot eene juiste toepassing van de wet te komen. Vandaar dat ook de wet van 1852 in de artikelen 30—33 een regeling geeft ten aanzien van de beroepsaangiften—regeling die in deze wet in hoofdzaak behouden wordt, maar eenigszins wordt gewijzigd.

Deze wijzigingen betreffen:

- a. de inhoud der aangiften;
- b. de gevallen waarin aangifte moet worden gedaan;
- c. de autoriteiten waarbij de aangifte moet worden gedaan.

Ad a. Verlangd wordt niet langer eene aangifte zonder meer; in de aangiften zal het bedrijf nauwkeurig moeten zijn omschreven. Voornamelijk is de bedoeling van dit voorschrift deze, dat aldus uit de aangifte zal blijken, of de schatplichtige enkel handelaar is, dan wel zelve goud en zilver bewerkt. Want al regelt de waarborgwetgeving niet meer het *vervaardigen* van gouden en zilveren werken, dit neemt niet weg, dat het voor de ambtenaren van belang is te weten, wie werkmeesters zijn. Door geregeld in de werkplaatsen te komen, krijgen de ambtenaren een inzicht in de techniek van het bedrijf, dat hun bij hunne controlewerkzaamheden zeer te stade zal komen. Voorts zal de verklaring moeten worden afgelegd, bij het tweede lid van artikel 48 bedoeld. Voor de beteekenis van dit voorschrift zij verwezen naar hetgeen is aangegeekend bij artikel 64.

Ad b. Het ontwerp (artikel 50) legt de verplichting op, die in artikel 32 der wet van 1852 ontbreekt, om ook bij verhuizing binnen de gemeente aangifte te doen. Vooral voor kleine bedrijven in groote gemeenten is dit voorschrift onmisbaar. Uitteraard wordt thans ook bij verandering in den aard van het bedrijf eene nadere aangifte gevorderd.

Ad c. De veranderingen, die op dit punt zijn aangebracht, betreffen die schatplichtigen, welke door de wet van 1852 „reizende kooplieden” worden genoemd. Voor deze personen geeft die wet in de artikelen 49—52 eene afzonderlijke regeling, die haar zwaartepunt vindt in de verplichting, dien personen opgelegd, om in elke gemeente, waar zij ter zake van hun bedrijf vertoeven, aangifte te doen, hetzij aan het kantoor van waarborg, hetzij aan het gemeentebestuur. Een dergelijk voorschrift is in den tegenwoordigen tijd, met zijn in intensiteit zoozeer toegenomen verkeer, niet te handhaven zonder den handel grooten overlast te veroorzaken. Dit klemt te meer omdat een groot deel der schatplichtigen, waarom het hier gaat, behoort tot de categorie der handelsreizigers en er geen enkele reden bestaat om voor deze personen een zeer bijzonder toezicht te eischen, scherper dan voor de overige schatplichtigen. Juist dit was de rechtsgrond der bepalingen van de wet van 1852. Alleen diende gezorgd, dat voor deze personen een praktische regeling werd getroffen, waardoor ook ten aanzien van hen bekendheid bij den dienst van den waarborg verzekerd zal zijn.

In verband met de meer ingewikkelde regeling, thans gegeven, kwam het wenschelijk voor den eisch te stellen, dat die aangiften schriftelijk zullen geschieden. De ondergeteekende denkt zich de daarvoor geëischte formulieren (artikel 52) ingericht als in de bijlagen 6—8 is uitgewerkt.

Artikelen 55 en 56.

Ook wat het register betreft, sluit het ontwerp zich meer bij het moderne handelsverkeer aan. Waar n.l. het aantal artikelen sinds het in werking treden der wet van 1852 zoozeer is toegenomen, is het vrijwel onmogelijk een register als in die wet bedoeld, waarin alle ingekochte artikelen dagelijks moeten worden ingeschreven (vgl. artikel 37 der wet), bij te houden. Nu heeft ook niet voor alle werken inschrijving hetzelfde belang. Noodzakelijk is zij in de eerste plaats voor de ongestempelde werken, welke de schatplichtigen ter herstelling onder zich hebben. Van de overige werken heeft de inschrijving vooral belang voor die, welke van niet-schatplichtigen worden ingekocht. Juist onder deze werken toch komen vaak ongestempelde voor en ten einde tot eene billijke toepassing der wet te komen, is het van veel belang, dat de ambtenaren kunnen nagaan, wanneer zulk een voorwerp in handen der schatplichtigen is gekomen. Men zal toch niet steeds kunnen eischen, dat de schatplichtige zulke voorwerpen, oogenblikkelijk nadat hij ze gekocht heeft, naar het kantoor van waarborg brengt. Bovendien heeft ook voor het politietoezicht de inschrijving van deze werken veel beteekenis. Daarom wordt in het ontwerp de verplichting tot inschrijving tot de beide genoemde categorieën beperkt. Ook ten aanzien van de inrichting van het register dient meerdere ruimte te worden gelaten om dit aan de eischen van het moderne bedrijf dienstbaar te maken. De ondergeteekende denkt zich die inrichting, zooals in bijlage 9 van het ontwerp is uitgewerkt.

Artikel 57.

Boven (§ 4, ad b) werd reeds in ander verband op het belang van dit artikel, overeenkomende met artikel 34 der wet van 1852, de aandacht gevestigd. Hier zij nog het volgende opgemerkt. Het artikel verbiedt onder a, b en c het onder zich hebben van voltooide (verg. hiervoor de toelichting tot artikel 13) gouden en zilveren werken, die ongestempeld, onjuist of onvolledig gestempeld zijn. Men denke aan werken, die niet ten kantore zijn aangeboden, die na stempeling zijn opgevuld of op andere wijze vervalscht of waarbij teekens zijn weggewerkt.

Opgemerkt zij hierbij dat de stempelteekens worden geëischt deels onmiddellijk door de wet (artikelen 8, 9 en 10 onder d, in verband met artikel 88, laatste lid en 86, tweede lid, deels door voorschriften, op grond van de wet uitgevaardigd (artikel 10 onder a, b en c in verband met het tweede lid van artikel 11). Deze strafbare feiten zijn niet gelijkwaardig. Houden de teekens, in de artikelen 8, 9 en 10 onder c bedoeld, onmiddellijk verband met het hoofddoel der wet: waarborg en belastingheffing — de teekens door artikel 10 onder a en b geëischt, zijn van secundaire beteekenis. Het ontbreken van gehaltemerk, belastingteeken of cijferteken, of het aanwezig zijn van een gehaltemerk, dat het gehalte van het voorwerp niet dekt of dat uit anderen hoofde (bijv. wegens bedekte opvulling of voering) op een werk niet mag voorkomen, dient derhalve als een ernstiger feit te worden beschouwd dan het ontbreken van het kantoor aanduidende teeken of het jaarletterteeken. Dit verschil komt in artikel 113, eerste lid, van het ontwerp tot uiting, welk voorschrift het plegen van eerstbedoelde feiten straft met eene boete van ten hoogste honderd gulden, het plegen van laatstbedoelde feiten met eene boete van ten hoogste vijf en twintig gulden.

Op één lijn met eerstbedoelde feiten stelt het ontwerp de strafbare feiten, genoemd onder d en e van het artikel: zooals in de toelichting tot artikel 40 is uiteengezet, is de daarbij voorgeschreven wijze van merken van het onedel metaal noodig, ten einde de waarborgmerken hunne juiste waarde te doen behouden, terwijl het meesterteeken, als controlemiddel en als middel tot bevordering van de stabiliteit in den handel, in het ontwerp een belangrijke functie vervult.

Wat het ontwerp strafbaar stelt, is voorts niet langer het „in bezit hebben”, maar het „onder zich hebben”. Wil men den pas afsnijden aan het oproepen van allerlei excepties, die aan een doeltreffenden visitatiedienst zouden in den weg staan,

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

dan behoort het enkele feit van het onder zich hebben van voorwerpen, met de bepalingen der wet in strijd, te worden strafbaar gesteld. Intusschen dient het bedrijf niet te worden belemmerd: het zal immers herhaaldelijk voorkomen, dat men voorwerpen, als het ontwerp wil treffen, ter herstelling ontvangt. Tegen zulke voorwerpen, die niet in den handel zijn, richt het ontwerp zich niet. Voor het aanwezig zijn daarvan dient derhalve de mogelijkheid geopend. Vandaar dat het artikel (derde lid) thans uitdrukkelijk bepaalt, dat, indien de schatplichtige kan aantonen dat hij de voorwerpen ter herstelling onder zich heeft, het artikel geen toepassing zal erlangen. Uitteraard zullen ook dan, wanneer blijkt, dat een werk door den Minister van stempeling is vrijgesteld — de aanhef van het artikel herinnert er aan — de bepalingen van dit artikel niet worden toegepast.

Ten slotte valt nog een andere wijziging te vermelden. In de tegenwoordige wet strekt de bepaling zich mede uit tot werken, die tot persoonlijk gebruik van den schatplichtige en zijn gezin dienen. Deze uitbreiding is niet voldoende. Ten aanzien van het in dienst zijnd personeel ontbreekt een dergelijke bepaling, die toch moeilijk gemist kan worden. De bedienden toch zijn juist meestal in werkplaats, winkel, magazijn of kantoor aanwezig en juist daar dreigt het gevaar, dat men door tijdelijk aan derden voorwerpen in bewaring te geven, den visiteerenden ambtenaar bekeuring onmogelijk maakt.

Artikel 58.

De wet van 1852 — in § 5 van de Algemeene Beschouwingen dezer Memorie werd er reeds op gedoeld — geeft geen voldoende steun aan een visitatiedienst, gericht op handhaving van de bepalingen, meer in het bijzonder den waarborg betreffende. Een voldoende nauwkeurig onderzoek bij den schatplichtige zelve zal veelal niet mogelijk zijn en een bepaling, die de bevoegdheid geeft om de werken ten onderzoek mede te nemen naar het kantoor van waarborg, ontbreekt. Het artikel vult die leemte aan.

Artikel 59.

De regeling, in artikel 35 der thans geldende wet gegeven, voor de bijbetaling van belasting in gevallen van vernieuwing van een reeds gestempeld werk, gepaard gaande met verzwarening van het gewicht, werkt verkeerde praktijken in de hand. Genoemd artikel, toch, beperkt de verplichting tot bijbetaling tot die gevallen, waarin de verzwarening meer dan tien gram aan goud of meer dan honderd gram aan zilver bedraagt. Zoodoende wordt mogelijk gemaakt, dat men lichte voorwerpen ter belasting en stempeling aanbiedt en deze vervolgens, binnen de grenzen, door het artikel gesteld, verzwaart, waardoor derhalve belastingontduiking plaats vindt. Daarom verdient het aanbeveling die grenzen enger te maken.

Artikel 60.

Het komt wenschelijk voor ook voor de schatplichtigen een dergelijke verplichting op te nemen, als artikel 21 van het ontwerp, op het voetspoor van artikel 8 der wet van 1852, voor de ambtenaren van den waarborg scheidt.

De schatplichtigen behooren er van doordrongen te worden, dat nauwkeurige kennis van de teekens voor hen vereischt is, zoodat zij als werkelijk deskundigen het publiek kunnen voorlichten. Thans laat dit dikwijls te wenschen over.

Artikel 61.

Eerste lid. Indien de wet voorwerpen beneden een zeker goud- of zilvergehalte niet meer belast, gaat zij daarbij uit van deze gedachte, dat zulke voorwerpen in het verkeer niet meer als goud en zilver worden beschouwd. Het verdient aanbeveling deze opvatting nader uit te drukken in een verbodsbepaling, als in dit artikel wordt opgenomen. Want op dit gebied tiert de oneerlijke concurrentie welig. Men behoeft

slechts te denken aan termen als talmi-goud, alpacca-zilver enz. Het gebruiken van dergelijke termen in den handel kan in het algemeen als een bedriegelijke handeling worden beschouwd. Vandaar dat overtreding van het gebod volgens artikel 115 met gevangenisstraf kan worden gestraft.

Tweede lid. In de winkels waar gouden en zilveren voorwerpen van onedel metaal worden verkocht, is het gevaar dat de laatste als gouden of zilveren voorwerpen aan den man worden gebracht zeer groot. Vandaar ook de bepaling van artikel 64, die hieronder wordt toegelicht. Deze bepaling zal echter niet tot haar recht komen, indien niet ook voor deze voorwerpen van onedel metaal in de hierbedoelde winkel de wijze van etikettering voor de gouden en zilveren werken geëischt, wordt verboden. Want, eenmaal uit de uitstalkast te voorschijn gehaald, wordt verwisseling met gouden en zilveren werken onder de vlag van een rood of blauw etiket zeer gemakkelijk. Daartegen tracht de hier opgenomen verbodsbepaling te waken.

Artikel 62.

Ook de wijze van aanduiden van gouden en zilveren werken, die in het eerste lid van dit artikel wordt strafbaar gesteld, is een veel voorkomend euvel. Voorts kwam het wenschelijk voor nog een algemeene verbodsbepaling te scheppen ten einde aldus ook andere wijzen van misleiding van het publiek te kunnen treffen.

Artikel 63.

Voor de toelichting van dit artikel wordt verwezen naar het te dien aanzien aangeteekende in § 4 (ad a) van de algemeene beschouwingen dezer Memorie.

Artikel 64.

In § 4 van de algemeene beschouwingen dezer Memorie werd er reeds op gewezen, dat artikel 39 der wet van 1852, scheiding eischend in de winkels der schatplichtigen tusschen werken van gewaarborgd en werken van ongewaarborgd gehalte, niet was te handhaven. De oorzaak daarvan is te zoeken in de groote hoeveelheid ongewaarborgde artikelen, die hier in den handel kwamen, terwijl daarenboven, waar ook het ongewaarborgde goud en zilver als goud en zilver mag worden aangeduid, zulk een scheiding grootdeels zijn effect mist. Het ontwerp laat daarom deze scheiding vallen, waartegen te minder bezwaar bestaat nu door de nieuw voorgestelde bepalingen, naar de ondergeteekende vertrouwt, het publiek op voldoende wijze op het onderscheid tusschen het gewaarborgde en het ongewaarborgde zal worden opmerkzaam gemaakt. Daarentegen zal een scheiding tusschen goud en zilver eenerzijds en onedel metaal anderzijds duidelijker tot het publiek spreken: een dergelijke scheiding sluit zich aan bij het moderne handelsverkeer, dat medebrengt dat de handelaars in gouden en zilveren werken ook vele voorwerpen van onedel metaal verkoopen. Zoo komen veelvuldig voor verguld koperen kettingen (voorwerpen van onedel metaal dus), die op het uiterlijk niet van gouden te onderscheiden zijn en dan ook maar al te vaak door het publiek als zoodanig worden aangemerkt. Tot bestrijding van dergelijke misvattingen zal het doorvoeren dezer scheiding een krachtig hulpmiddel geven.

Wat betreft de wijze, waarop het artikel de zaak regelt, zij aangeteekend, dat artikel 39 der wet van 1852 zoowel voor de eene als voor de andere categorie plaatsing eischt in afzonderlijke kasten, door een aanwijzend opschrift onderscheiden. Een dergelijke regeling, die den winkelier zeer in de inrichting zijner uitstalling belemmert, is onnoodig. Waar het op aankomt, is immers dat de beide soorten van voorwerpen niet door elkaar staan en dit wordt reeds bereikt als één van beide in een afzonderlijke afdeeling is uitgesteld. De eenvoudigste oplossing is dan dat die soort, welke het geringste deel van den omzet uitmaakt, afzonderlijk wordt geplaatst. Dit maakt

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

het nieuwe artikel, in verband beschouwd met het voorschrift, in het tweede lid van artikel 48 opgenomen, mogelijk.

De winkelier zal een keus moeten doen welken tak van handel, die in goud of zilver, of die in onedel metaal, hij als hoofdbedrijf wil zien aangemerkt. Naar gelang dier keuze zal dan hetzij het onedel metaal, hetzij het goud en zilver, afzonderlijk moeten worden getaleerd.

Artikelen 65 en 66.

Voor de toelichting van het bepaalde in deze artikelen zij verwezen naar hetgeen daaromtrent in § 4 (ad a) van de Algemeene Beschouwingen dezer Memorie is gezegd.

ZESDE HOOFDSTUK.

De materie, in dit hoofdstuk geregeld, behoort, streng genomen, in deze wet niet thuis. Toch moet zij naar de meening van den ondergeteekende hier behouden blijven. Voor regeling bij bijzondere wet is de categorie van personen, die het hier betreft, te gering en wegens de aanrakingspunten, die tusschen de beroepen van de handels-essaieurs en affineerders bestaan, is het wenschelijk hen ook onder de controle-maatregelen te begripen.

Van de „scheidens” wordt niet langer gesproken, omdat door dit woord hetzelfde begrip als door het woord „affineerder” wordt aangeduid.

Artikel 67.

Nu het examen voor ambtenaar van den waarborg uitsluitend als waarborgvakexamen is gedacht, dient uitteraard het examen voor handels-essaieur zelfstandig geregeld.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Artikel 73.

Het artikel is gelijk aan artikel 61 der thans geldende wet, met deze wijziging, dat in plaats van „noch met die bestemming tentoongesteld worden” wordt gelezen: „noch tegelijk met de voor de veiling bestemde voorwerpen worden tentoongesteld”. Meermalen toch is het voorgekomen, dat notarissen enz., tegen wie eene bekeuring werd ingesteld wegens het tentoonestellen van ongestempelde gouden en zilveren werken in strijd met artikel 61, van rechtsvervolging werden ontslagen omdat werd aangenomen, dat die voorwerpen niet met die bestemming werden tentoongesteld of dat die tentoonstelling buiten hunne voorkennis was geschied.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Artikel 76.

tweede lid. Niet alleen het niet-voldoen aan de formaliteiten, waarop artikel 65, tweede lid, der wet van 1852 alleen betrekking heeft, ook onjuiste opgaven omtrent de metaalsoort, hetgeen tot fraude kan aanleiding geven, dienen betaling van dubbele belasting ten gevolge te hebben.

Artikel 77.

De opvolging der voorschriften van dit artikel wordt slechts geëischt ten aanzien van voltooide werken. Voor de onafgewerkte is nog geen grond tot belastingheffing en stempeling aanwezig.

Artikel 87.

Ondanks de regeling, die de ondergeteekende zich voorstelt ten aanzien van de ten uitvoer bestemde werken te treffen, dient naar zijne meening ook de teruggave van belasting bij uitvoer van nieuwe werken (artikel 78 der wet van 1852) behouden te blijven. Ten aanzien van de voorraad-

goederen zal deze regeling haar belang behouden. De bepaling is thans echter beperkt tot gewaarborgde werken. De bedoeling van het voorschrift toch is om de fabrikanten hier te lande niet onder minder gunstige voorwaarden te doen werken dan fabrikanten in landen, waar geen belasting op goud en zilver geheven wordt. Waar nu de meeste fabrikanten hier te lande uitsluitend gewaarborgde gouden en zilveren werken vervaardigen, terwijl onder de ongewaarborgde werken veel buitenlandsch fabrikaat voorkomt, wordt dit doel het best bereikt door het ongewaarborgde niet onder het voorschrift te doen vallen. Zulk een regeling zal er bovendien toe bijdragen om een aandrang uit te oefenen om op gewaarborgd gehalte te gaan werken. Voorts wordt thans de gunst alleen aan schatplichtigen toegestaan, niet meer aan elken belanghebbende. Is toch het werk eenmaal in handen van niet-schatplichtigen overgegaan dan is de voorwaarde voor het toestaan van de gunst, niet meer aanwezig: het werk is dan reeds in gebruik overgegaan.

De terug te geven belasting zal voorts eenvoudigheidshalve worden berekend naar den maatstaf bij artikel 6 dezer wet bepaald.

Artikel 89.

De praktijk heeft de noodzakelijkheid van dit voorschrift aangetoond.

Artikel 93.

Voor de toelichting van dit artikel zij verwezen naar het slot van § 2 en het slot van § 4 van de algemeene beschouwingen dezer Memorie.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Artikelen 97—102.

Op het voetspoor van de wet van 1 Juni 1850 (*Staatsblad* n°. 25) omtrent het toezicht en de zorg over de zaken der Munt, brengt artikel 25 der wet van 1852, zooals dat artikel luidt na de wijziging daarin aangebracht door de wet van 28 Mei 1901 (*Staatsblad* n°. 131), ter beslissing van den muntmeester niet alleen de essaaisgeschillen, maar ook de geschillen omtrent het juiste gebruik der keurteekenen en stempels. Het is duidelijk, dat laatst bedoelde geschillen met den werkkring van den muntmeester slechts een verwijderd verband houden. Deze geschillen toch (b. v. ten aanzien van de vraag, of een bepaald voorwerp van stempeling moet worden vrijgesteld — artikel 15 — of al dan niet met het belastingstempel moet worden gestempeld — artikel 39 — of een voorwerp al dan niet als opgevuld of gevoerd is te beschouwen — artikel 4 j^o. artikel 34 enz.) betreffen vragen, die uit haren aard door deskundigen op het gebied der waarborgwetgeving het beste kunnen worden uitgemaakt. Naar de meening van den ondergeteekende is dan ook de opdracht van de beslissing van dier geschillen aan den muntmeester alleen te verklaren uit de omstandigheid, dat vroeger het beheer van den waarborg met het muntwezen onder een gemeenschappelijk bestuur was geplaatst. Hij is daarom van meening, dat het meer aanbeveling verdient de beslissing te leggen in handen van den Minister van Financiën, die zich daarbij door de ambtenaren van den waarborg zal doen voorlichten. Een dergelijke regeling heeft dit tegen, dat het op de schatplichtigen den indruk kan maken, dat bij deze beslissingen de belangen van den dienst van den waarborg teveel op den voorgrond zouden kunnen komen tegenover die van den handel. Teneinde aan zulke bezwaren tegemoet te komen, heeft de ondergeteekende gemeend de gelegenheid te moeten openstellen om in het geschil eene commissie te doen hooren, die in hare meerderheid uit schatplichtigen is samengesteld. Verplicht zal dus het hooren van de commissie niet zijn. Waar de betrokken schatplichtige zijn rechtsgevoel volkomen bevredigd vindt bij

Vaststelling van nieuwe bepalingen ten aanzien van den waarborg en de belasting op de gouden en zilveren werken.

eene beslissing van den Minister, is dit niet noodzakelijk, terwijl men' alsdan het voordeel heeft, dat eene beslissing spoediger wordt verkregen. Het hooren toch der commissie zal uit den aard der zaak eenig oponthoud medebrengen.

Vele van de geschillen, hier bedoeld, zullen bovendien van minder beteekenenden aard zijn, zoodat ook uit dien hoofde kan verwacht worden, dat het hooren der commissie niet steeds zal worden verlangd. Daartegenover staat dat sommige beslissingen van principieel gewicht kunnen zijn. Men denke bijv. aan een beslissing, of door een zekere graad van afwerking het gehalte-onderzoek wordt bemoeilijkt (artikel 39, onder *b*). Met het oog hierop vooral is een regeling getroffen, die ook in andere opzichten waarborgen biedt voor een deugdelijke behandeling (artikelen 98 en 99).

De instelling van de bovengenoemde commissie brengt voorts nog dit voordeel mede, dat de Minister daarin een raadgevend lichaam bezit, dat hem in zaken, den waarborg betreffende, van advies zal kunnen dienen.

Artikelen 103—107.

De artikelen zijn te vergelijken met de artikelen 25 en 26 der thans geldende wet. Drieërlei regeling wordt hier getroffen. De artikelen 103—105 betreffen de verschillen van meening, welke tusschen den essaieur en een schatplichtige rijzen ten aanzien van het gehalte van ter belasting en stempeling aangeboden gouden en zilveren werken. Het zijn de eigenlijke essaaigeschillen, geschillen van welker beslissing de toepassing der bepalingen betreffende belasting en stempeling afhangt. Zij geven daarom tot hooger beroep aanleiding. De berechting is niet, zooals tevoren, opgedragen aan den muntmeester van 's Rijks Munt, omdat deze niet noodzakelijk een deskundige op essaaigebied behoeft te zijn.

De gevallen, waarop artikel 106 doelt, zijn van verschillenden aard. Het bepaalde onder *a* van dit artikel betreft eveneens een verschil van meening tusschen een essaieur en een schatplichtige naar aanleiding van een door dien essaieur verricht gehalte-onderzoek, een onderzoek echter dat staat buiten het eigenlijke doel dezer wet en dan ook geene rechtsgevolgen heeft. Dit verschil van meening geeft daarom slechts aanleiding tot een administratief onderzoek naar de bekwaamheid van den essaieur. De onder *b* en *c* bedoelde gevallen betreffen de controle op de uitvoering der wet. De werken onder *b* bedoeld, zijn de zoogenaamde kleine werken, waarvoor eene bijzondere controle gewenscht is. Vgl. ten aanzien van groote werken het aangeteekende bij artikel 19 en hieronder bij artikel 107. Wat het bepaalde onder *c* betreft, zij aangeteekend dat b.v. bij eene visitatie twijfel kan rijzen of een stempelfeeken dat op een werk voorkomt, al dan niet echt is. In al deze gevallen kwam het wenschelijk voor dat er een ambtenaar buiten het waarborgvak zal zijn aangewezen om den Minister van advies te dienen.

Artikel 107, ten slotte, komt overeen met artikel 26 der thans geldende wet. De in het tweede en derde lid gegeven regeling kon echter vervallen; voldoende is dat eventueele tekortkomingen van den essaieur ter kennis van den Minister komen.

Artikelen 110 en 111.

Voor al waar in deze wet herhaaldelijk (artikelen 33, 34, 36, 76) belasting of essaailoon als straf wordt gevorderd, komt het wenschelijk voor de mogelijkheid te scheppen het uit dien hoofde verschuldigde bij dwangbevel te doen invorderen. Deze wijze van invordering is tevens dienstbaar gemaakt aan het invorderen der waarborgsom, in artikel 41 bedoeld.

TIENDE HOOFDSTUK.

Artikel 112.

In de toelichting tot artikel 57 van dit ontwerp is reeds gewezen op het verschil in straf, in de eerste twee leden van

het hier behandelde artikel neergelegd. De straf, voor deze vergrijpen wordt nog verzwaaard doordat het laatste lid van dit artikel voor elk voorwerp, ten aanzien waarvan de overtreding is gepleegd, het opleggen van een afzonderlijke straf eischt.

In strafbaarheid volgen de feiten, in het derde lid genoemd, alle feiten, die met de handhaving van het stelsel der wet in het nauwste verband staan.

Artikel 114.

Vergelijk het te dezen aanzien in § 4 ad *b* van de algemeene beschouwingen aangeteekende.

Artikel 117.

De stempelaars, als zijnde geen ambtenaren, zijn niet belast met het opsporen van overtredingen der wet.

Artikel 119.

Het recht van visitatie is eenigszins nauwkeuriger omschreven. Wil dit recht volkomen kunnen worden dienstbaar gemaakt aan het doel, de goede naleving der wet te verzekeren, dan dienen de ambtenaren ook het recht te hebben de goederen, die de schatplichtigen bij zich hebben, waar deze zich ook bevinden (b.v. op reis, op den openbaren weg), te onderzoeken. Voorts dienen buiten de winkels, werkplaatsen, woningen, enz. ook de plaatsen, waar de schatplichtigen tijdelijk verblijf houden, b.v. de kamers in logementen enz., aan het recht van visitatie onderworpen te zijn. Beide bevoegdheden staan thans niet met zoovele woorden in de wet.

Daar de handels-essaieurs en affineerders geen schatplichtigen zijn, moet het recht van visitatie te hunnen aanzien afzonderlijk worden vastgesteld.

Artikel 120.

De regeling, ten aanzien van de visitatie van woningen in de thans geldende wet aangenomen, is in strijd met de Grondwet, naardien volgens artikel 158 van die wet moeielijk enkel met een algemeene opdracht van den wetgever kan worden volstaan. Een nadere regeling is dus noodzakelijk. Toch zoude het niet aangaan voor elk individueel geval een afzonderlijke machtiging te eischen; wil toch het recht van visitatie doel treffen, dan dient het dadelijk als daarvoor aanleiding bestaat, te worden uitgeoefend. Daarom is hier voor het binnentreden der woningen een bijzondere lastgeving van den Minister geeischt. Door den aard van deze lastgeving, die een voortdurende controle op de geschiktheid van den betrokkene ten aanzien van de uitoefening van dit recht medebrengt, zal, naar de meening van den ondergeteekende, aan het grondwettig bezwaar zijn tegemoet gekomen.

Artikel 122.

Voor al bij hunne bezoeken aan de werkplaatsen der werkmeesters (vgl. het aangeteekende bij de artikelen 48—54) kunnen de ambtenaren van den waarborg kennis krijgen van allerlei geheime procédés. Het komt daarom wenschelijk voor te hunnen aanzien de verplichting tot geheimhouding in de wet neer te leggen.

Artikel 127.

De praktijk heeft de noodzakelijkheid van dit voorschrift aangetoond.

Overgangsbepalingen.

Artikel 130.

Voor zoover de bestaande stempelteekens door nieuwe worden vervangen, kunnen de oude niet meer van kracht blijven. In het tegenovergestelde geval zoude men zich later telkens voor de noodzakelijkheid gesteld zien over de geldigheid dier teekens te oordeelen, zooals de ondervinding, ten aanzien van de vroeger hier te lande gegolden hebbende teekens opgedaan, voldoende heeft aangetoond.

De Minister van Financiën,

TREUB.